

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. juni 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rasmus Nexø Jensen
Sagsnr.: 2013-0030-1756
Dok.: 956235

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 118 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. november 2013.

Karen Hækkerup

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 118 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan ungdomsdomstole fungerer i Canada og i USA.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Udenrigsministeriet, der har oplyst følgende:

”Til brug for Justitsministeriets besvarelse af Retsudvalgets spørgsmål 118 (alm. del) fremsendes hermed oplysninger om ungdomsdomstole i USA og Canada, udarbejdet på baggrund af høringer af Udenrigsministeriets ambassader i disse lande.

Canada

I Canada behandles straffesager mod børn fra 12 til 17 år ved særlige ungdomsdomstole. Kriminalitet begået af børn under 12 år betragtes som et spørgsmål for de sociale myndigheder, mens kriminalitet begået af personer på 18 år eller derover behandles af det almindelige retssystem.

I det canadiske retssystem har provinser og territorier ansvaret for at opstille domstole, herunder de særlige ungdomsdomstole. Ofte vil det være almindelige domstole, der i straffesager mod børn mellem 12 og 17 er tildelt den særlige rolle som ungdomsdomstol. De behandler sagerne efter det særlige regelsæt i ’The Youth Criminal Justice Act’, der er en lov om behandling af ungdomskriminalitet. I udgangspunktet pådømmes kriminalitet begået af børn mellem 12 og 17 år efter den almindelige straffelov, men ’The Youth Criminal Justice Act’ foreskriver særlige hensyn, der skal tages (fx til den anklagedes manglende modenhed), maksimale strafferammer og mulighed for anvendelse af andre redskaber end (fængsels)straf som sanktion – fx reparation af forvoldt skade.

Provinsernes og territoriernes højesteretter er appelinstanser for ungdomsdomstolene, ligesom der under nærmere angivne betingelser kan appelleres til den føderale højesteret, der er sidste instans.

USA

Som republik bestående af et føderalt regeringsled, 50 delstater og regeringshovedstaden Washington, DC anses efterforskning og retsforfølgelse af påstået kriminalitet som udgangspunkt for et delstatsligt anliggende. Det samme gælder opbevaringen, både før, under og efter en evt. domstolsbehandling af såvel

mindreårige som voksne lovovertrædere. I et begrænset antal tilfælde anses den føderale statsmagts interesse i at kunne foretage strafforfølgningen dog at være af en sådan vægt, at det normale princip om delstaternes forrang fraviges, jf. nedenfor.

Føderal domstolsbehandling af unge kriminelle

Som nævnt er det yderst sjældent, at de føderale domstole behandler sager, der vedrører unge kriminelle, dvs. personer under myndighedsalderen. Af samme grund findes der ikke på føderalt niveau særlige ungdomsdomstole. Strafforfølgelsen af unge kriminelle sker således ved de almindelige føderale domstole, dog uden deltagelse af nævninger, som den tiltalte ifølge forfatningen ellers normalt har krav på, jf. forfatningens 6th Amendment.

Strafforfølgningen af mindreårige ved de føderale domstole sker i henhold til reglerne i the Federal Juvenile Delinquency Act (18 U.S.C. § 5031). Formålet med denne lov er, så vidt muligt at sikre, at mindreårige ikke underkastes de samme regler som voksne kriminelle. Det fremgår af loven, at unge kriminelle alene kan retsforfølges efter de almindelige regler i det føderale domstolssystem, hvis den offentlige anklager overfor domstolen bekræfter, at der er tale om en sag af betydelig føderal interesse og den delstat, hvor den påståede forbrydelse er blevet begået enten ikke kan eller vil påtage sig sagen; eller der er tale om farlig voldskriminalitet, narkokriminalitet eller overtrædelse af våbenlovgivning.

Størstedelen af de unge kriminelle, hvis sager behandles ved de føderale domstole, falder inden for to grupper. Den første gruppe består af unge Native Americans. Forklaringen her er, at mange indianer reservater enten ikke har ressourcerne til at retsforfølge påstået kriminalitet, eller ikke ønsker at gøre det. I andre tilfælde skyldes det, at føderal lovgivning har forrang for stammernes egne regler i forfølgelsen af visse typer af kriminalitet, jf. ovenfor. Den anden gruppe består af unge bandemedlemmer, der ofte er dem, der begår farlig voldskriminalitet, narkokriminalitet og/eller overtræder våbenlovgivningen. I særligt grove tilfælde indeholder reglerne mulighed for, at personer helt ned til 13-års alderen kan blive stillet for domstolen efter de samme regler, som der gælder for voksne (adjudicated as an adult).

Delstatslig domstolsbehandling af unge kriminelle

Langt den overvejende del af straffesager mod unge kriminelle foregår ved domstolene i de enkelte delstater og følger de pågældende delstaters egne regler. Af samme grund er det ikke muligt her at give en udtømmende beskrivelse af disse regler. Følgende generelle tendenser kan dog fremhæves:

- De fleste delstater har ungdomsdomstole (juvenile courts), der behandler straffesager mod ”unge” personer. Spørgsmålet om, hvornår en person er ”ung” fastlægges i delstatens egen lovgivning. I de fleste stater drages grænsen ved det fyldte 18. år, men der er eksempler på stater, hvor man skal være under 17 (og i nogle få tilfælde 16) for i strafferetlig henseende at blive anset for at være ung. I alle delstater findes dog såkaldte ”transfer laws,” der betyder, at strafforfølgelsen af en person, uanset den pågældendes alder, enten kan eller skal foregå ved de almindelige domstole.
- Indholdet af de ovenfor nævnte ”transfer laws” varierer meget fra delstat til delstat, men grundlæggende findes der tre forskellige kategorier:
 - Love der giver ungdomsdomstolene selv mulighed for efter en konkret vurdering at henvise sagen til behandling ved de almindelige domstole. Disse sager anlægges altid først ved den pågældende ungdomsdomstol, hvorefter dommeren i forbindelse med et indledende retsmøde træffer beslutning om evt. at ”skubbe” sagen videre. Selvom lovgivningen i nogle delstater foreskriver visse minimumskrav (fx hensynet til den pågældendes alder, hvor alvorligt det påståede kriminelle forhold er, om der er tale om en person, der tidligere har begået kriminalitet mv.), der skal være opfyldt for, at en domstole kan sende en sag videre, har domstolene normalt stort råderum til at træffe den afgørelse, som de selv måtte finde mest hensigtsmæssig.
 - Love der giver anklageren valgfrihed i forhold til, om en konkret sag anlægges ved en ungdomsdomstol eller de almindelige domstole. I disse tilfælde er det anklagerens suveræne (og helt ubundne) afgørelse (prosecutorial discretion), og domstolen har ikke noget at skulle have sagt.
 - Love der giver én type af domstol eksklusiv kompetence til at behandle bestemte sager. I mange delstater er det eksempelvis ved lov fastlagt, at sager om manddrab og alvorlig volds-kriminalitet, uanset den anklagedes alder, skal behandles ved de almindelige domstole.
- Hertil kommer i en række delstater love, der foreskriver, at sager mod unge personer, der tidligere har været

anklaget for kriminelle forhold, skal behandles ved de almindelige domstole ("once adult/always adult"). Nogle delstater har også såkaldte "reverse waiver laws," der giver en ung person mulighed for at anmode om, at en sag, der er blevet anlagt ved de almindelige domstole, bliver overført til en ungdomsdomstol."